

BIJLAGE 15.

BOEKENSUGGESTIES VOOR KINDEREN

SUGGESTIES VOOR KLEUTERS (-6 JAAR)

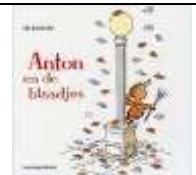
Voor heel jonge kinderen is er een interessant aanbod van prentenboeken en voorleesboeken met verhalen over dieren. Kinderen op deze leeftijd hebben geen enkele moeite om zich met een dier als hoofdpersonage te identificeren. Dat biedt aansluitend enorme kansen tot natuurbeleving en inleving dichtbij huis. Een vraag bij dierenboeken voor deze leeftijdsgroep is wel: hoe breed of hoe beperkend wil je gaan? Niet elk goed boek met een dier als hoofdpersonage biedt kansen tot aansluitende natuurbeleving in de eigen omgeving. We hebben deze opportuniteit tot inleving en beleving toch als criterium gehanteerd om een paar boekensuggesties te doen. Bij de non-fictieboeken zit het onderscheid tussen pulp van kwaliteit in de aanpak. Droge informatieoverdracht faalt, zeker op deze leeftijd. Een goed non-fictieboek voor deze leeftijd biedt dan ook vrijwel altijd een mogelijkheid tot intrigerende observatie, een actieve opdracht of een leuke methodiek. Zelf doen en ontdekken is de boodschap!

VERHALENDE BOEKEN -6 JAAR

Auteur	Titel boek	Korte omschrijving	Illustratie
Hanna Kraan	Domper, Krik en Melle	De drie vrienden Krik de eekhoorn, Melle de merel en Domper de pad maken allerlei avonturen mee in de tuin van de familie Keizer. Voorlezen of MP3 luister-cd gebruiken vanaf ca. 4,5 jaar tot 8 jaar	
Tony Ross- Jeanne Willis	Dagvliegje, dag	Een ontroerend boek over een eendagsvlieg. Ze leeft maar één dag, maar ze geniet van elk moment. Ze observeert het leven en verheugt zich over dat van haar zelf. Voorleesboek vanaf 4 jaar.	
Elsa Beskov	Okke, Nootje en Doppejan	Een gezellig herfstboek over de avontuurlijke reis van twee eikeljongetjes. Ze vliegen op een blad en maken grote avonturen mee. Voorlees-prentenboek voor 3 tot 7 jaar.	
Daniela Drescher	Wat ritselt daar toch?	Een prentenboek met ontdeklukjes over natuur dichtbij. 2 tot 6 jaar.	

Anette Tison en Talus Taylor	De boom van Barbapapa	Publicaties over roze tv-held zijn vaak commercieel. In dit thematisch iets betere boek zetten ze zich in voor het behoud van een boom en zijn bewoners. 3 tot 6 jaar.	
Lucy Cousins	Muis ontdekt de natuur	Muis trekt de natuur in en ontdekt eend die zit te broeden, bloemknoppen die opengaan en nog veel meer. Op elke pagina moet je Muis ook helpen zoeken naar nog meer details in de prenten. +2 jarigen.	
Nannie Kuiper en Alex De Wolf	Alle maanden van het jaar	Kleine Boris en zijn hondje Basje beleven van maand tot maand leuke dingen met elkaar. Voorleesboek en kijkboek om de jaarcyclus te ontdekken met kinderen tussen de 3 en de 7 jaar.	
Isabelle Neyret en Ingrid Godon	De zonnebloemen	Nellie en Cezar hebben ieder een zonnebloem. Zij houden er een wedstrijd mee. Naar commerciële televisiereeks Nellie & Cezar. Prentenboek vanaf ca. 4 jaar.	
Mario Van Brakel	Joost en de kabouter van de oude appelboom	Joost uit de stad logeert bij tante Saskia en herstelt van een hersenschudding. Samen met Roos helpt hij de kabouters. Verstrengeling natuurbeleving en fantasie. Voorleesverhaal 4 à 7 jaar	
Nathalie Slosse en Rocio Del Moral	Grote boom is ziek	Snuitert houdt veel van Grote Boom. Men ontdekt houtworm-pjes... Deze natuurmetafoor helpt kinderen wanneer ze geconfronteerd worden met een levensbedreigende ziekte. Tot 7 jaar en ouder.	
Arnold Lobel	Alle verhalen van kikker en pad (verhalen zowel apart als gebundeld uitgegeven)	Zeer leuke kwalitatieve verhalen over een kikker en een pad, waarbij kinderen geen enkele identificatie - moeite hebben. Om na ontdekking van een pad of kikker in de tuin de fantasie verder te stimuleren. 5+ tot...	
Phyllis Krasilovsky	De koe die in het water viel	Koe Hendrika vindt haar leven veel te saai. Ze wil meer zien dan alleen maar de boerderij en de molen. Daarom gaat ze op reis... -6	

Thé Tjong-Khing	Waar is de taart?	Het eerste kijk- en zoekboek dat de gerenommeerde Tjong -Khing illustreerde én zelf schreef. Waar is het elfde eendje? En waarom huilt kindje konijn zo?... Vanaf 3 jaar	
Sarah Garland	Tims tuin	Voorlees- en prentenboek over aankoop, materiaal, de natuurelementen aarde, lucht, regen en zon, het werk in de tuin en het gebruik van de vruchten. Bevat ook praktische informatie om aansluitend zelf met je kleuter te gaan tuinieren. Vanaf 4 jaar	
Leo Timmers	Kraai	Zelfs anders dan de anderen ben je goed zoals je bent. Subliem voorleesprentenboek vanaf 4 jaar.	
Nicole De Cock	Bout en Moertje	Ezel Bout en muis Moertje horen bij elkaar zoals hun namen aangeven. Voorlees-prentenboek vanaf 4 jaar.	
Kathrin Shärer	Stadsmuis en veldmuis	Verschillen tussen stadsleven en platteland. Voorleesprentenboek vanaf 4 jaar.	
Pieter van Oudheusden	De stier met de mooie benen	Inzicht krijgen in macho -gedrag. Sterk voorlees-prentenboek vanaf 5 jaar.	
Komoka Sakai	Sneeuw!	De verwondering voor de eerste sneeuw, prachtig in beeld gebracht. Vanaf 4 jaar.	
Nicole De Cock	De koetjes en de kraai.	De kracht van verbondenheid en voor elkaar zorgen. Voorleesprentenboek vanaf 5 jaar.	

Ole Könnecke	Anton en de blaadjes	Klusjes in de tuin zijn niet altijd zo eenvoudig als ze lijken. Humorvol voorlees-pretentboek tot 6 jaar.	
--------------	----------------------	---	---

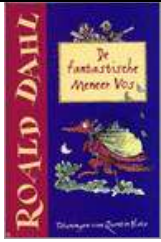

INFORMATIEVE BOEKEN -6 JAAR

Auteur	Titel boek	Korte omschrijving	Illustratie
Annet Huizing en Margot Westermann	Het bomen bloemen en beesten buitenboek (van Karsten en Roos)	Al wandelend in de natuur loop je met je kleuters zoveel voorbij. Kleuters ontdekken door kijken, ruiken en proeven een wereld waar ze affiniteit en bewondering voor zullen krijgen. 2-6 jaar.	
Francesco Pittau en Bernadette Gervais	Naar buiten: een kijkboek vol verrassingen	Achter flapjes vind je veel informatie over natuur, plant en dier. Leuk is dat buiten in de eigen omgeving ook alles echt te zien is. 4 tot 7 jaar.	
Bram Wolthoorn en Roger Klaassen	Mijn eerste tuinboek (of in dezelfde reeks: mijn eerste moestuin)	Voorleesboek. Tekeningen maken de stap van fantasie naar realiteit (foto's en teksten). Indeling in seizoenen. Achterin tips voor ouders. 3 tot 6 jaar	
Suzanne Berner Rotraut	Reeks over de seizoenen: -Zonnige zomer -Wat een winter! -Leve de lente -Het is herfst	Kijkboeken om je eigen verhaal bij te vertellen en je woordenschat uit te breiden. Vanaf 2 jaar.	
	Insecten potjesloep (2X en 4X)	Geen boek, maar tevens verkrijgbaar in natuurboeken winkels. Ideaal voor kleine natuurspeurders vanaf 4 jaar tot... Meer complexe varianten zijn af te raden (te snel stuk)	
Herman Verschueren	Bijen (boekje uit de reeks: 'mijn eerste ontdekking')	Zeer goed geïllustreerd prentverhaal met transparante doorkijkpagina's over het leven van de bijen. Voorlezen en vertellen van 4 tot 7 jaar en lezen vanaf 7 tot 10 jaar.	

SUGGESTIES VOOR LAGERE SCHOOLKINDEREN (6-9 JAAR)

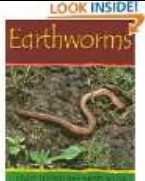

We zitten hier qua literatuurgebruik in een boeiende overgangleeftijd: tussen voorgelezen worden en zelf lezen in. Kinderen van deze leeftijd luisteren nog graag naar een verhaal. Naarmate de leeftijd vordert, neemt hier de impact van voorlezen af en deze van het zelf lezen neemt toe; al wordt men in de volgende leeftijdscategorie ook nog eens graag verwend met een verhaal. Daarnaast zit de interesse van deze leeftijdsgroep tussen fictie en non-fictie in. Kort samengevat neemt het vermogen om op eigen houtje kennis en ervaring op te doen sterk toe in deze leeftijdscategorie. Het is dan ook aan te bevelen dat ouders deze drijfveer actief stimuleren bij 6- tot 9-jarigen. Dit kan door een kwalitatief aanbod op de leesplank te voorzien. Met meerwaarden voor zowel het luisteren of lezen zelf als voor de natuurbeleving.

VERHALENDE BOEKEN 6-9 JAAR

Auteur	Titel boek	Korte omschrijving	Illustratie
Hanna Kraan	Domper, Krik en Melle	De drie vrienden Krik de eekhoorn, Melle de merel en Domper de pad maken allerlei avonturen mee in de tuin van de familie Keizer. Leesniveau vanaf ca. 7,5 jaar tot 10 jaar.	
Roald Dahl	De Fantastische meneer Vos	Drie boeren hebben last van meneer Vos. Ze schieten op hem, proberen hem uit te graven, wachten hem op bij zijn hol, alles mislukt...de vos is de sympathieke antiheld Voorleesverhaal (klassieker) voor 7- tot 10-jarigen.	
Heidi Wallegghem	Mijn eerste seizoensgroeiboek	Pim en Nel beleven avonturen in de omgeving van het huis. Verhalenbundel die niet alleen de seizoenen, maar ook het leesniveau van je kind volgt. Eerste - tweede leerjaar.	
Inge Bergh	Mijn eerste dierengroeiboek: boerderij De Bonte Bende	Origineel verhalenbundel over gekke boerderijdieren. Volgens bovenstaand concept. Eerste - tweede leerjaar.	
Ludwien Veranman	Mijn eerste dierengroeiboek: kriebeldieren	Origineel verhalenbundel over de kleinste dieren in een grasland. Volgens bovenstaand concept. Eerste- tweede leerjaar.	

Brigitte Minne en Wout Olaerts	Van kol, poes, kat en raaf	Verhalenbundel over eigenzinnige maar herkenbare dieren. Eerste leerjaar.	
Riet Wille	Saar en de mus Saar en de poes Saar en de koe	Een grappige reeks leesboekjes over een ondernemend meisje dat veel van dieren houdt. Met taalspelletjes. 6 tot 7 jaar	
Riet Wille	Een boek met een jas	Boek vol speelse taal over het schrijven van een dierenboek. 6,5 tot 8 jaar.	
Jaak Dreesen	Een wereld voor mus	Een verhaal / prentenboek over vriendschap en grenzen verleggen. Lezen vanaf tweede helft eerste leerjaar. (Of voorlezen vanaf 5 jaar).	
Koos Meinderts	Het grote boek van Kuik en Vark	Verhalenbundel met herkenbare dieren in herkenbare situaties. Zelf lezen in het tweede leerjaar of voorlezen aan jongere kinderen.	
Hilde Vandermeeren en Elsje Dezwarte	Binnenpoes buiten	Poezenboek over een klein meisje dat niet altijd de regels begrijpt en naleeft. Voorleesverhaal van 5 tot 7 jaar.	
Laurence Bourguignon	De vos	Verhalend boek dat tegelijkertijd zeer informatief is en een positief beeld schetst over vossen. Prentenboek voor 5- tot 8- jarigen.	
Carli Biessels	Op doortocht	Sublieme kleine verhalen over dieren rondom huis, op zoek naar zichzelf. Derde leerjaar. (Voorlezen pas vanaf eerste leerjaar).	

INFORMATIEVE BOEKEN 6 - 9 JAAR

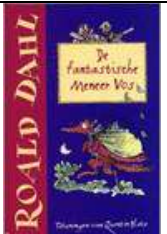

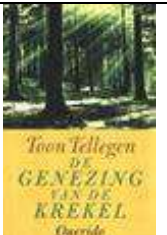

Auteur	Titel boek	Korte omschrijving	Illustratie
Geert De Kockere	De tuinmannen en de sprong in het wilde weg	Interactieve cd-rom met macro-opnames van kriebel- beestjes uit doodgewone tuin + een informatief tekstje + ganzenspel + quiz + album + poëtische diashow. + geluidsconcert +...	
Geert De Kockere	De tuinmannen en de kleine wereld in het groot	Interactieve cd-rom met macro-opnames van kriebel-beesten uit doodgewone tuin. + filosofische en poëtische tekst + album + diashow + concert + memorie + vier-op-een-rijspelen + meeschrijven aan een weetjesverzameling + ...	
Barry Watts	Reeks boeken: 'Het ontstaan van het leven' - met o.a. De slak, De Vlinder, De kikker, De eend, de regenworm, de tuinboon, het lieveheersbeestje, de muis, enz.	Aan de hand van schitterende foto's wordt de levenscyclus van het organisme op een boeiende wijze verteld. Voorleesboek vanaf 6 jaar.	
Chris G.M. van Deursen en Annie Meussen	Natuur in eigen hand	Leuke kijk- en doe-gids, waarmee men ook de eigen tuin in kan trekken. Voor 6- tot 9-jarigen.	
Frédéric Lisak en Jean-Claude Per-tuzé	Natuuractiviteiten	Boek voor ouders (en leerkrachten) boordevol tips voor goed gestructureerde doe-activiteiten voor 5- tot 8-jarigen.	
Roel Haanen en Bart Lefebure	Het grote vriendelijke en ondeugende boek voor tuinpiraten	Boek vol praktische tips om in de tuin te spelen en te knutselen: van wigwam over camouflage tot katalpult. Vanaf 7 jaar.	
Monica Lange	Eekhoorn, muizen en andere dieren in de winter	Spoorzoeken, dieren correct helpen overwinteren. Voorleesboek vanaf 6 jaar, zelf lezen vanaf 9 jaar.	

Fiona Danks en Jo Schofield	Ga buiten spelen!	Boek met tekstniveau voor de ouders. Boordevol leuke tips voor actieve natuurbeleving. Afbeeldingen wel kindgericht. Bruikbaar vanaf 5 jaar tot 11 jaar.	
Sally Hewitt	'Natuur ontdekken': de tuin (in reeks o.a. ook bossen en weiden, seizoenen, enz...)	Het leven in de tuin ontdekken met eenvoudige experimenten. 8 tot 10 jaar.	
Veldwerk Nederland	Zoekkaart amfibieën (reeks van meer dan 30 laagdrempelige zoekkaarten met oa vlinders, vruchten, slakken, enz...)	Los een aantal vragen op en ontdek de juiste naam! Spatwaterdichte dichotone zoekkaart om mee te nemen in de tuin. Voorlezen bij gebruik vanaf 6 jaar. Zelf gebruiken van 7 tot 9 jaar.	
Valérie Guidoux	De moestuin Uit de reeks 'Kididoc'.	Boek om te lezen met ogen en handen. + Leuke mondiale duiding... lezen van 7 tot 9 jaar. Voorlezen vanaf 4 jaar.	
Emelie Heller, Reine De Pelseeneer	Pim Pompoen	Kwartetspel over de weg van zaadje over groente tot gerecht. Wordt ook iets jonger en ouder aanbevolen, maar 8 tot 10 jaar is ideale leeftijd.	

SUGGESTIES VOOR LAGERE SCHOOLKINDEREN (9 TOT 12 JAAR EN OUDER)

Voor oudere lezers is het thema natuur of dieren op zich geen hoofdthema meer in fictieboeken. Er zit hier een dalende lijn in, naarmate de leeftijd vordert. In boeken voor deze leeftijdsgroep staan in stijgende mate de relaties, conflicten en actie voorop. Boeken met een natuurthema of -achtergrond worden weliswaar zeldzamer, onderstaande, beperkte selectie geeft aan dat je ook deze leeftijdsgroep op hun eigen niveau of met hun eigen ontwikkelingskenmerken emotioneel kunt betrekken bij natuur in eigen omgeving. Daar waar er voor oudere lezers rond natuur nog maar weinig aanbod is in de verhalende boeken, neemt het belang van informatieve boeken toe. De realiteit van kleine dingen om zich heen kan een bron van verwondering zijn en een stimulans om zelf op onderzoek te gaan, zowel op het terrein als in het boek. Dit is de leeftijd dat kinderen hobby's gaan ontwikkelen. Een aantal goede boeken in huis kunnen hier een zachte stimulans zijn.

VERHALENDE BOEKEN (9 TOT 12 JAAR EN OUDER)

Auteur	Titel boek	Korte omschrijving	Illustratie
Dirk Nielandt en Marjolein Pottie	De gevaarlijke tocht	Gies gaat op natuurkamp. Tijdens een onweer op trektocht valt de leider. Het is maar goed dat Gies zoveel van de natuur weet! Vanaf 8 jaar.	
Mario Van Brakel	Het zwijgen van de vossen	De veertienjarige Maarten ontdekt dat niet alleen hij met geheimen worstelt. Het verhaal benadrukt de zelfredzaamheid van jongeren. De natuur fungeert als plek om te vluchten, om emotioneel te overleven. 12 +	
Roald Dahl	De Fantastische meneer Vos	Drie boeren hebben last van meneer Vos. Ze schieten op hem, proberen hem uit te graven, wachten hem op bij zijn hol, alles mislukt...de vos is de sympathieke anti-held Leesboek (klassieker) voor 10- tot 12- jarigen.	
Toon Tellegen	De eenzaamheid van de egel	De egel probeert om nog eenzamer te worden. Nachten ligt hij wakker bij het bedenken van nieuwe strategieën. Het wordt steeds stiller om hem heen. Uiteindelijk geeft hij een brief aan de wind mee: Zijn jullie mij vergeten? Voorleesverhaal voor 10-tot 12-jarigen. Lezen: 12+	
Toon Tellegen	De genezing van de krekkel	Subliem verhaal over een depressieve krekkel die er zelf uitgeraakt. Voorleesverhaal voor 10- tot 12-jarigen. Lezen: 12+	
Amito Haarhuis, Ad Wier	Van dril tot kikker, van kikker tot prins	Leuk boek over metamorfoses in de natuur, maar ook met mythes en sprookjes. 10 tot 12 jaar.	

INFORMATIEVE BOEKEN (9 TOT 12 JAAR EN OUDER)

Auteur	Titel boek	Korte omschrijving	Illustratie
Geert De Kockere	De tuinmannen en de sprong in het wilde weg	Interactieve cd-rom met macro-opnames van kriebel- beestjes uit doodgewone tuin + een informatief tekstje + ganzenspel + quiz + album + poëtische diashow. + geluidsconcert +... Vanaf 6 jaar onder begeleiding	
Geert De Kockere	De tuinmannen en de kleine wereld in het groot	Interactieve cd-rom met macro-opnames van kriebelbeesten uit doodgewone tuin. + filosofische en poëtische tekst + album + diashow + concert + memorie + vier op een rij + meeschrijven aan een weetjes-verzameling + ... Vanaf 6 jaar onder begeleiding	
Barry Watts	Reeks boeken: 'Het ontstaan van het leven' met o.a. De slak, De Vlinder, De kikker, De eend, de regenworm, de tuinboon, het lieveheersbeestje, de muis, enz.	Aan de hand van schitterende foto's wordt de levenscyclus van het organisme op een boeiende wijze verteld. Elk boekje is ook een mooi afge-werkt geheel voor bijvoorbeeld een spreekbeurt. Leesniveau vanaf 10 jaar.	
Barbara Werinsing - Bottmeyer	Op ontdekking in de natuur	Een leerrijk doeboek boordevol weetjes, spelletjes, knutselideeën en eenvoudige experimenten. Vanaf ca 9 jaar. (evt. ook ideeënboek voor ouders van 6- tot 9-jarigen)	
John Farndon	Bloemplanten (uit de reeks: 'de natuur en ik'. Andere titels zijn o.a. insecten, vlinders...)	Informatie + doeactiviteit voor thuis of in de buurt. Opdrachten met zeer aanschouwelijke 'stap - voor -stap'-foto's. 9 tot 12 jaar.	
Petra Janssen	Groen voor je ogen	Informatief boek over doodgewone natuur + Zelf aan de slag. Maak een wormenpot, leer klokkijken met bloemen, bestudeer een mierenhoop... 9 tot 12 jaar. (evt. ook ideeën-boek voor ouders van 6- tot 9-jarigen)	

Martine en Caroline Laffon	Waarom bijt mijn hond mijn sloffen kapot? En andere vragen over het gedrag van dieren.	71 vragen over dieren. Vanuit verwondering geschreven of verwondering opwekkend. Leesboek 10- tot 12-jarigen, dé 'dweepleeftijd' met weetjes over records zoals de snelste, de zwaarste, ...	
Maarten De Jongh	Tuinieren in de lente	Lente als start voor het kweken van groene vingers in tuin of balkon + link naar ruimere natuur in die periode. Ook ideetjes voor vb. een hommehuis, een bijenhotel, een rupsenkastje, voor kinderen vanaf 9 jaar	
Claire Matthews en Clive Nichols	Tuinieren met kinderen	40 leuke, gestructureerde en gevisualiseerde hapklare ideeën voor groene vingertjes. Vanaf 9 jaar.	
Sarah Vine en Nat-acha Ledwidge	Het geweldige boek voor meisjes.	Zelf initiatief nemen in eigen omgeving, van keuken over tuin tot ondeugende 'practical jokes' en weetjes. Vanaf 8 jaar.	
Wiesner, Müller en Mattei	Moeten dieren hun tanden poetsen?	52 verwondering stimulerende vragen. 10 tot 12 jaar (of voor iets jongere leeftijd als voorleesboek)	
Alex Lefevre	Kikkers en padden, een kriebelboek (ook in deze reeks: vleermuizen)	Mooi geïllustreerd en vlot geschreven leesboek op basis van verwonderende kindervragen. 9 tot 12 jaar.	
Velt	Mijn eigen kleine moestuin	Eenvoudig tuinieren op 1 vierkante meter. Zaaikalender en vijf pakjes biozaad met richtlijnen om praktisch aan de slag te gaan.	

Herman De Jongh, Lieme Glaezma, Auke Visser	Op zoek naar leven in de stad (uit de reeks 'Het beste boek voor natuurtalenten'. Zie ook ...in het water, ...in gras en weiden, enz....	Perfect ondersteunend materiaal voor intensieve natuurontdekking. Voor 9 tot 12 jarigen.	
Fleur Laros	Watch - DoeBoek	Vijfzeventig leuke opdrachten om het water te ontdekken. 8 tot 12 jaar.	
Vlaamse overheid	Zoekkaart water En een hele reeks andere zoekkaarten (bodemdier-tjes, wolken, bloemen...)	Spatwaterdichte kwalitatieve dichotone zoekkaart om zelf de dingen op naam te brengen. Vanaf 9 jaar tot...	
Inge Bergh, Inge Misschaert, Kolet Janssen	Een boekje tuin	Doe- boek vol weetjes, ontdekkingen, tips en spelletjes voor in de tuin. 8 tot 11 jaar.	

MET DANK AAN

- Ria De Schepper, recensente van jeugdliteratuur en gewezen docente aan de KaHo St.-Lieven te Aalst
- Katleen Beirlant, jeugdbibliothecaresse van de bib in de Werf te Aalst
- Jasmijn De Pestel, Luc Van de Vyver en Marc Van Mierlo, medewerkers van de Natuurpunt boekenwinkel te Mechelen.